

УДК 633.11

Богданець В. Р., здобувач вищої освіти спеціальності 201 «Агрономія»
Свистунова І. В., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва
 Національний університет біоресурсів і природокористування України
 e-mail: irinasv@ukr.net

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО НА ЗЕЛЕНИЙ КОРМ

Першочерговим завданням будь-якої держави є забезпечення продовольчої безпеки. У цьому контексті особливого значення набуває розвиток галузі кормовиробництва, яка не лише обумовлює реалізацію генетичного потенціалу продуктивності тварин, але й значною мірою визначає собівартість виробленого продукту. На сьогодні, у виробничих умовах господарства з набором в 5–6 основних кормових культур не в повній мірі справляються з поставленим завданням, що пов'язано як з обмеженим періодом їх використання, так і з незбалансованістю кормів за вмістом перетравного протеїну. Як наслідок – різко здорожується тваринницька продукція через перевитрати кормів. У зв'язку з цим, актуальним є пошук нетрадиційних рослин, здатних не лише конкурувати з традиційними культурами, але й переважати їх за господарсько-цінними показниками. До таких культур відноситься тритикале озиме, особливістю якого при використанні на зелений корм є більш розтягнутий, порівняно з житом, період виколювання, в результаті чого тритикале забезпечує більш тривалий період надходження якісного зеленого корму для тварин.

Однак, в нинішніх умовах економічного розвитку аграрного сектора України успішне ведення галузі тваринництва вимагає освоєння енерго- і ресурсозберігаючих технологій вирощування кормових культур. Таким чином, саме розра-

хунки економічної ефективності є підставою для обґрунтованих рекомендацій щодо впровадження певних культур, технологій і їх елементів в сільськогосподарське виробництво.

Польові дослідження проводилися у ВП НУ-БіП України «Агрономічна дослідна станція» на чорноземах типових малогумусних. Об'єктом досліджень були озимі культури: пшениця (контроль), жито (контроль) і тритикале (ранньостиглий: 'АД 3/5'; середньостиглий: 'АДМ 9'; пізньостиглий: 'АД 52').

Мета досліджень – вивчити вплив сортових особливостей тритикале озимого на формування врожайності вегетативної маси в порівнянні з традиційними культурами зеленого конвеєра (житом і пшеницею озимими) і провести економічну оцінку їх вирощування.

Встановлено, що скошування всіх досліджуваних культур на зелений корм у фазі трубкування є нерентабельним. Однак, очевидно, що навіть при вимушеному використанні посівів на зелену масу в фазі трубкування, тритикале значно перевершує пшеницю за економічною ефективністю. Найбільш придатний для цієї мети сорт 'АД 52'. При використанні на зелену масу досліджуваних культур під час колосіння за всіма економічними показниками вирощування тритикале озимого є доцільним та ефективним. При цьому рівень рентабельності склав у жита – 171%, пшениці – 43%, тритикале – 171–211%.

УДК 633.31

Боженко А. І., кандидат с.-г. наук, завідувач лабораторії селекції багаторічних трав
Сизенко О. Є., науковий співробітник лабораторії насінництва зернових культур
Довгаль Л. С., лаборант лабораторії селекції зернових культур
 Носівська селекційно-дослідна станція Миронівського інституту пшениці ім. В.М. Ремесла НААН України
 e-mail: sds11@ukr.net

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОЯВУ ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИХ ОЗНАК ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ КОНЮШИНИ ЛУЧНОЇ

Серед багаторічних трав, що вирощуються в Україні, одне з провідних місць займає конюшина лучна, яка є основним джерелом рослинного білка для тваринництва. Висока поживна цінність кормової маси, позитивна післядія в сівозмінах, накопичення біологічного азоту в ґрунті обумовлюють широке розповсюдження цієї культури. Однак сорти, що знаходяться в користуванні, не повною мірою відповідають зростаючим вимогам сільськогосподарського виробництва: мають недостатньо високу кормову і нестійку по роках насінневу продуктивність, пошкоджуються шкідниками та хворобами,

підлягають впливу негативних факторів навколишнього середовища. В результаті цього укісні площі не досягають необхідних для потреб тваринництва розмірів, з різних регіонів завозяться малоцінні в даній зоні насіння нерайонованих сортів, використовуються малопродуктивні минулорічні посіви.

Одним із головних шляхів усунення недоліків є селекція, яка спрямована на створення гетерозисних популяцій на широкій генетичній основі з попередньою оцінкою вихідного матеріалу на комбінаційну здатність і виведення більш ранньостиглих, високоврожайних за кормовою